

Posudek diplomové práce

Pavel Szobi
(historie)

Politický a hospodářský vývoj vybraných zemí RVHP v sedmdesátých a osmdesátých letech 20. století

Podle zadání se diplomová práce měla soustředit na analýzu pozdního vývoje vybraných členských zemí Rady vzájemné hospodářské pomoci, především na komparaci jejich politické a hospodářské situace a následnou klasifikaci do skupin podle hospodářských výsledků. Měla porovnat též rozdíl mezi hospodářskými plány a skutečným stavem, věnovat se klíčovým problémům, vztahům k přidruženým zemím a členům EHS a pokusům o reformy. Výsledkem mělo být především zhodnocení efektivity této mezinárodní organizace, rozbor příčin jejího kolapsu a zániku. Důraz měl být kladen nejen na práci s odbornou literaturou, odbornými časopisy, ale především na použití dostupných nevydaných a vydaných pramenů (včetně internetových zdrojů).

P. Szobi zadání jednoznačně splnil, neboť na základě kvalitní analýzy došel k závěrům, že při vzniku Rady vzájemné hospodářské pomoci převažovaly politické důvody nad hospodářskými, přičemž zdůraznil, že především na počátku její existence ji můžeme označit za mocenský nástroj Sovětského svazu k hospodářskému ovládnutí zemí východní Evropy. Autor vybral – vedle SSSR - v rámci metody sondy dvě nejrozvinutější země ČSSR a NDR a na jejich příkladu vysvětlil hlavní problémy spojené s tzv. socialistickou

ekonomickou integrací. Studium nevydaných pramenů zužitkoval především v analýze podpory států Třetího světa, které se hlásily ke komunistické ideologii. Snahy o reformy v dílčích členských zemích a o reformu celé organizace podrobil střízlivé kritice.

Diplomant se svého úkolu zhostil velmi zodpovědně, všechny zadané úkoly splnil. Během diplomového semináře prokázal, že si osvojil základní metody práce historika. Zvládl bibliografickou přípravu, pečlivě se seznámil s dosavadní odbornou a populárně vědní literaturou k danému tématu a plně jí využil, současně zhodnotil i několik dlouhodobých pobytů na německých a rakouských univerzitách.

Při studiu odborné literatury se zaměřil nejen na německé, rakouské, anglosaské historiky, ale i na ruské a české odborníky. Pracoval též s odbornými časopisy, především využil: Monatsberichte des Österreichischen Institutes für Wirtschaftsforschung, Acta Oeconomica Pragensia a Dvacáté století. Podobně využil i řadu odborných sborníků a sborníků vydávaných k životním jubileím významných historiků.

Při hledání odpovědí na stanovené otázky a úkoly Szobi vycházel především z nevydaných a vydaných pramenů, tedy „mapoval“ klíčové události a posuzoval jejich průběh a výsledek na základě analýzy pramenů. V tomto ohledu diplomová práce výrazně přesahuje obvyklý standart. Jako jednoznačně pozitivní skutečnost lze ocenit jeho práci s nevydanými archivními dokumenty. Využil fondů Das Bundesarchiv, Berlin - Stiftung Archiv für Partei- und Massenorganisationen; Národní archiv, Praha - Fond předsednictvo ÚV KSČ a Fond Ministerstvo paliv a energetiky III. Samozřejmě pracoval i se základními edicemi, korespondencí a pamětmi, takže diplomant cituje např. z děl čelných politických představitelů dané doby. Stranou zájmu nezůstaly ani dobové prameny a internetové zdroje.

Diplomová práce je rozdělena na úvod, šest kapitol a závěr. Rozsah kapitol je vyvážený. Pasáže podepřené studiem nevydaných a vydaných dokumentů a odborné literatury se vyznačují vysokou kvalitou. Vynikajícím způsobem využil prameny, často z

nich cituje a vyvozuje příslušné závěry. V tomto směru překročila práce standardní kompilační úroveň diplomových prací. Vedle originality tématu a heuristické základny je jejím nesporným kladem také jednoduchá a přehledná struktura. Autor neupadl do detailních rozborů různých problémů a text doplnil řadou bibliografických odkazů. Nutno ocenit i biografické odkazy na klíčové osobnosti daného politického dění, nemůže se tím pádem stát, že by neznal základní data o všech osobnostech zmiňovaných v diplomové práci.

Z obsahové stránky snesl P. Szobi zdařilou a výbornou analýzu složité otázky ekonomického a politického vývoje socialistických zemích. Po formální stránce je studie standardně vybavena, plně vyhovuje požadavkům kladeným na tento typ práce. Jazyková stránka je na výborné úrovni, úprava práce vysoce profesionální.

Celkově se dá konstatovat, že Pavel Szobi odevzdal vynikající erudovanou a nápaditou diplomovou práci s převažující analytickou metodou, s využitím řady metodologických postupů z řady humanitních oborů. Do značné míry ji lze považovat za původní pramennou studii.

Práci plně doporučuji k obhajobě a navrhuji na uznání za rigorózní práci pro udělení titulu PhDr.

Navrhované hodnocení: výborně

V Praze, 1. září 2007

Doc. PhDr. František Stellner, Ph.D.